

Rolnummer 6337
Arrest nr. 14/2017 van 9 februari 2017

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 21, § 1, en 30 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en artikel 22, § 1, van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, gesteld door de Vrederechter van het kanton Herne-Sint-Pieters-Leeuw, zetel Sint-Pieters-Leeuw.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters E. De Groot en J. Spreutels, en de rechters L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter E. De Groot,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 14 januari 2016 in zake de stad Brussel tegen de gemeente Sint-Pieters-Leeuw en in zake de gemeente Sint-Pieters-Leeuw tegen het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 18 januari 2016, heeft de Vrederechter van het kanton Herne-Sint-Pieters-Leeuw, zetel Sint-Pieters-Leeuw, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden de artikelen 21, § 1 en 30 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging (*B.S.* 10 februari 2004) en/of artikel 22, § 1, van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en lijkbezorging (*B.S.* 3 augustus 1971) zoals vervangen bij wet van 20 september 1998 (*B.S.* 28 oktober 1998) de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de gemeenschappen en de gewesten en het evenredigheidsbeginsel, of de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in die zin geïnterpreteerd dat gemeenten uit een gewest de honoraria van de aangestelde geneesheer niet terugbetaald krijgen wanneer deze het overlijden op hun grondgebied vaststelt van een persoon die in een ander gewest is gedomicilieerd ? ».

Memories zijn ingediend door :

- de stad Brussel, vertegenwoordigd door haar college van burgemeester en schepenen, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. J.-F. De Bock en Mr. V. De Schepper, advocaten bij de balie te Brussel;
- de gemeente Sint-Pieters-Leeuw, vertegenwoordigd door haar college van burgemeester en schepenen, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. D. De Greef, advocaat bij de balie te Brussel;
- de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. E. Jacobowitz en Mr. A. Poppe, advocaten bij de balie te Brussel;
- de Vlaamse Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. B. Martel en Mr. K. Caluwaert, advocaten bij de balie te Brussel.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- de stad Brussel, vertegenwoordigd door haar college van burgemeester en schepenen;
- de Brusselse Hoofdstedelijke Regering;
- de Vlaamse Regering.

Bij beschikking van 19 oktober 2016 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers L. Lavrysen en J.-P. Snappe te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 16 november 2016 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 16 november 2016 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

In de periode van mei 2006 tot oktober 2010 heeft de stad Brussel meermaals een beroep gedaan op een beëdigd arts om, alvorens een toestemming tot crematie uit te reiken, het overlijden van inwoners van de gemeente Sint-Pieters-Leeuw op haar grondgebied vast te stellen. In elk van die gevallen heeft de stad Brussel de gemeente Sint-Pieters-Leeuw verzocht om, overeenkomstig artikel 22, § 1, derde lid, van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging (hierna : de wet van 20 juli 1971), de door haar betaalde erelonen ten laste te nemen. De gemeente Sint-Pieters-Leeuw meent evenwel dat het voormelde artikel 22, § 1, derde lid, van de wet van 20 juli 1971, sedert de inwerkingtreding van het wijzigingsdecreet van het Vlaamse Gewest van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging (hierna : het decreet van 16 januari 2004), te weten 1 juli 2004, niet langer op haar kan worden toegepast.

Ingevolge die weigering heeft de stad Brussel op 20 mei 2011 de gemeente Sint-Pieters-Leeuw gedagvaard voor de vrederechter met het oog op het verkrijgen van de betaling van de gemaakte kosten, te vermeerderen met moratoire en gerechtelijke interesten. Bij gerechtsdeurwaardersexploot van 24 december 2014 heeft de gemeente Sint-Pieters-Leeuw het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gedagvaard in tussenkomst en vrijwaring voor alle veroordelingen die tegen haar zouden worden uitgesproken.

De verwijzende rechter oordeelt dat de gewestelijke bevoegdheid inzake begraafplaatsen en lijkbezorging beperkt is tot het grondgebied van het gewest. Daarnaast bepaalt het decreet van 16 januari 2004 niets over de betaling van de erelonen van de geneesheer die een overlijden vaststelt van een persoon die woonachtig is in het Vlaamse Gewest maar wiens overlijden wordt vastgesteld op het grondgebied van een ander gewest en is de wet van 20 juli 1971 opgeheven voor alle gemeenten van het Vlaamse Gewest waardoor de stad Brussel geen aanspraak meer zou kunnen maken op de terugbetaling van de erelonen van de door haar aangestelde geneesheren. Bovendien is er geen samenwerkingsakkoord dat dit probleem regelt en oplost.

Dienvolgens stelt de verwijzende rechter bovenvermelde prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. De stad Brussel meent dat de stelling van de verwerende partij in strijd is met de doelstellingen van de betrokken regelgevingen, te weten de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging (hierna : de wet van 20 juli 1971) en het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging (hierna : het decreet van 16 januari 2004), welke erin bestaan de financiële lasten te verdelen en de kosten uiteindelijk ten laste te leggen van de gemeente van de inwoner. Die stelling is ook in strijd met het territoriaal toepassingsgebied van het betrokken decreet.

A.1.2. Omdat artikel 21 van het decreet van 16 januari 2004, volgens de stad Brussel, niet van toepassing is, dient artikel 22, § 1, van de wet van 20 juli 1971 wel van toepassing te worden geacht. Ten eerste, omdat de Vlaamse decreetgever de territoriale werking van zijn decreet enkel kan laten gelden voor het territorium van het Vlaamse Gewest. Ten tweede, omdat er geen Brusselse ordonnantie is uitgevaardigd die afwijkt van artikel 22, § 1, van de wet van 20 juli 1971, waardoor dat artikel 22, § 1, van toepassing blijft. Ten slotte, omdat de afdeling wetgeving van de Raad van State meent dat, indien het Vlaamse Gewest regels wil uitvaardigen die van

toepassing zijn in gewestgrensoverschrijdende situaties, die regels met toepassing van artikel 92bis, § 2, e), van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen door een samenwerkingsakkoord moeten worden vastgesteld. Er is echter geen dergelijk samenwerkingsakkoord gesloten. Indien ook het Hof van oordeel is dat voor de regeling inzake erelonen een samenwerkingsakkoord gesloten dient te worden, dan kunnen de gewesten de betrokken bevoegdheid niet uitoefenen zonder een samenwerkingsakkoord te sluiten.

A.1.3. De stad Brussel betoogt tevens dat het feit dat het Vlaamse Gewest niet bevoegd is om gewestgrensoverschrijdende situaties alleen te regelen, niet betekent dat er daarom een lacune in de wetgeving zou zijn. Immers, indien voormelde stelling wordt gevolgd, betekent dit dat artikel 94, § 2, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen dient te worden toegepast, ten gevolge waarvan regels en besluiten die vóór de bevoegdheidsoverdracht van kracht waren, blijven gelden. Dit is een analoge toepassing van het algemene principe dat regels en besluiten in aangelegenheden die overgedragen zijn aan de federale overheid, gemeenschappen of gewesten blijven voortbestaan tot ze worden opgeheven of gewijzigd door de nieuwe bevoegde overheid. Derhalve dient artikel 22, § 1, van de wet van 20 juli 1971 te worden toegepast waardoor de kosten en erelonen kunnen worden teruggevorderd bij een gewestgrensoverschrijdend overlijden.

A.2. De gemeente Sint-Pieters-Leeuw richt zich naar de wijsheid van het Hof.

A.3.1. In de eerste plaats merkt de Vlaamse Regering op dat de prejudiciële vraag deels geen antwoord behoeft, aangezien ze enkel betrekking heeft op artikel 21, § 1, derde lid, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 16 januari 2004 en artikel 22, § 1, derde lid, van de wet van 20 juli 1971 en niet op de overige leden van de in het geding zijnde artikelen.

A.3.2. Daarnaast meent de Vlaamse Regering dat de prejudiciële vraag, wat betreft het gelijkheidsbeginsel, onontvankelijk is, omdat niet duidelijk wordt gemaakt in welk opzicht welbepaalde vergelijkbare categorieën van personen het voorwerp zouden uitmaken van een verschil in behandeling.

Indien het Hof zou oordelen dat de prejudiciële vraag, wat betreft het gelijkheidsbeginsel, onvankelijk is, meent de Vlaamse Regering dat de onderscheiden behandeling niet in strijd is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, aangezien een onderscheiden beleid, als gevolg van de exclusieve territoriale bevoegdheidsverdeling, tussen de gewesten geen schending kan uitmaken van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

A.3.3. Wat betreft de bevoegdheidsverdelende regels, dient de prejudiciële vraag, volgens de Vlaamse Regering, eveneens ontkennend te worden beantwoord.

Immers, de Vlaamse decreetgever legt geen verplichting tot terugbetaling op ten aanzien van de gemeenten die niet in het Vlaamse Gewest gelegen zijn. Dit volgt uit de exclusieve territoriale bevoegdheidsverdeling die meebrengt dat de Vlaamse decreetgever *ratione loci* uitsluitend bevoegd is in het Vlaamse Gewest. De vaststelling dat artikel 22, § 1, derde lid, van de wet van 20 juli 1971 geen territoriale beperking bevat, betekent evenwel niet dat die regeling van toepassing zou zijn op de gemeenten gelegen in een ander gewest, wat met zich meebrengt dat gemeenten uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest geen terugbetaling kunnen vorderen van de erelonen van gemeenten die niet in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gelegen zijn. Voormelde problematiek houdt evenwel geen schending in van de bevoegdheidsverdelende regels, al dan niet in samenhang gelezen met het evenredigheidsbeginsel.

A.3.4. Bovendien kan, volgens de Vlaamse Regering, niet worden aanvaard dat er dienaangaande een samenwerkingsakkoord zou moeten worden gesloten. Het verplichte samenwerkingsakkoord, waarnaar artikel 92bis, § 2, e), van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen verwijst, heeft enkel betrekking op de problematiek van de begraafplaatsen die de grenzen van een gewest overschrijden of die gelegen zijn in een ander gewest dan de gemeente waartoe ze behoren. De afwezigheid van samenwerking kan bijgevolg geen schending inhouden van de bevoegdheidsverdelende regels en de vraag over het al dan niet sluiten van een samenwerkingsakkoord behoort louter tot de politieke opportuniteit.

A.4.1. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering merkt op dat de verwijzende rechter ervan uitgaat dat de wet van 20 juli 1971 niet meer van toepassing zou zijn door de opheffing ervan door het decreet van het Vlaamse Gewest van 16 januari 2004 en dat gewestgrensoverschrijdende overlijdens van personen, woonachtig in het Vlaamse Gewest, bij gebrek aan een samenwerkingsakkoord, door geen enkele bepaling worden geregeld. Voormelde vaststelling betekent evenwel dat er, volgens de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, een herformulering nodig is van de gestelde prejudiciële vraag.

A.4.2. Daarnaast meent de Brusselse Hoofdstedelijke Regering dat het decreet van 16 januari 2004 niet van toepassing kan zijn op de situatie van een gewestgrensoverschrijdend overlijden, omdat de territoriale werking van het decreet beperkt is tot het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Daar de wet van 20 juli 1971 enkel opgeheven kon worden door het decreet van 16 januari 2004 op die plaatsen waar het voormelde decreet van toepassing is, namelijk op het grondgebied van het Vlaamse Gewest, blijft de wet van 20 juli 1971 van toepassing in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest. Bij gebrek aan mogelijkheid om de voormelde wet van 20 juli 1971 op te heffen voor de vaststelling van het overlijden in geval van gewestgrensoverschrijdende overlijdens en bij gebrek aan een samenwerkingsakkoord, blijft artikel 22 van de wet van 20 juli 1971 van toepassing op overlijdens van personen in een gewest waar zij niet hun woonplaats hebben.

Daarenboven geldt het algemeen beginsel dat regels en besluiten in bevoegdheidsdomeinen die zijn overgedragen naar de federale overheid, gemeenschappen of gewesten, geldig blijven tot ze worden opgeheven of gewijzigd door de nieuwe bevoegde regelgever (artikel 94, § 1, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen) en is een verschillende behandeling, die het gevolg is van een verschillend beleid dat door de gemeenschappen, gewesten en de federale overheid in het kader van hun autonome bevoegdheden wordt gevoerd, niet strijdig met het gelijkheidsbeginsel.

Aangezien de prejudiciële vraag berust op een verkeerde lezing van de in het geding zijnde bepaling, behoeft zij in hoofdorde geen antwoord.

A.4.3. In ondergeschikte orde meent de Brusselse Hoofdstedelijke Regering dat de in het geding zijnde bepalingen de bevoegdheidverdelende regels en de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden. Artikel 30 van het decreet van 16 januari 2004 heft de wet van 20 juli 1971 enkel op voor het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Indien artikel 30 van het decreet van 16 januari 2004 de opheffing zou meebrengen van de wet van 20 juli 1971 voor een persoon die woonachtig is in het Vlaamse Gewest, maar die overlijdt in een ander gewest, maakt dit een schending uit van de bevoegdheidverdelende regels, daar het Vlaamse Gewest zijn bevoegdheid buiten zijn grondgebied uitoefent, en van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, omdat er voor dit verschil in behandeling geen redelijke verantwoording bestaat.

- B -

B.1. De prejudiciële vraag heeft betrekking op, enerzijds, de overeenstemming met de bevoegdheidverdelende regels en het evenredigheidsbeginsel en, anderzijds, de bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van de artikelen 21, § 1, en 30 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging (hierna : het decreet van 16 januari 2004) en van artikel 22, § 1, van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging (hierna : de wet van 20 juli 1971), wanneer de in het geding zijnde bepalingen in die zin worden geïnterpreteerd « dat gemeenten uit een gewest de honoraria van de aangestelde geneesheer niet terugbetaald krijgen wanneer deze het overlijden op hun grondgebied vaststelt van een persoon die in een ander gewest is gedomicilieerd ».

B.2.1. Artikel 21, § 1, van het decreet van 16 januari 2004 bepaalt :

« Bij de aanvraag tot toestemming moet een attest worden gevoegd waarin de behandelende geneesheer of de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld, vermeldt of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke of gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak.

Als de aanvraag het lijk van een in een gemeente van het Vlaamse Gewest overleden persoon betreft, en de in het bovenstaande lid bedoelde geneesheer heeft bevestigd dat het om een natuurlijk overlijden gaat, dan moet bovendien het verslag worden bijgevoegd van een beëdigd geneesheer uit eigen gemeente of een andere gemeente van het Vlaamse Gewest, die door de ambtenaar van de burgerlijke stand is aangesteld om de doodsoorzaken na te gaan. In dat verslag wordt vermeld of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke of gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak.

Het ereloon en alle daaraan verbonden kosten van de door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangestelde geneesheer vallen ten laste van het gemeentebestuur van de gemeente van het Vlaamse Gewest waar de overledene in de bevolkingsregisters, het vreemdelingen- of wachtregister is ingeschreven ».

Artikel 30 van hetzelfde decreet bepaalt :

« De wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging wordt opgeheven, met uitzondering van artikelen 15*bis*, § 2, tweede lid, 23*bis* en 32 ».

B.2.2.1. Artikel 22, § 1, van de wet van 20 juli 1971, vervangen bij artikel 22 van de wet van 20 september 1998, bepaalt :

« Bij de aanvraag om verlof moet een attest worden gevoegd waarin de behandelende geneesheer of de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld, vermeldt of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke of gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak.

Geldt de aanvraag het lijk van een in België overleden persoon, en heeft de in het bovenstaand lid bedoelde geneesheer bevestigd dat het een natuurlijk overlijden betreft, dan moet bovendien het verslag worden bijgevoegd van een beëdigd geneesheer door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangesteld om de doodsoorzaken na te gaan, in welk verslag wordt vermeld of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke of gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak.

Het ereloon en alle daaraan verbonden kosten van de door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangestelde geneesheer vallen ten laste van het gemeentebestuur van de woonplaats van de overledene ».

B.2.2.2. Zowel de voormelde decreetsbepaling als de voormelde wetsbepaling betreffen de bijzondere procedure voor een aanvraag tot crematie. Zij stellen de aanvraag tot crematie afhankelijk van een toestemming verleend door de ambtenaar van de burgerlijke stand. Bij die aanvraag moet een attest worden gevoegd waarin de behandelende geneesheer of de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld, vermeldt of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke, gewelddadige of verdachte oorzaak. Als de geneesheer heeft bevestigd dat het om een natuurlijk overlijden gaat, dan moet bovendien een verslag worden bijgevoegd van een beëdigd geneesheer die door de ambtenaar van de burgerlijke stand is aangesteld om de doodsoorzaken na te gaan, waarin wordt vermeld of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke, gewelddadige, verdachte of niet vast te stellen oorzaak. Het beroep op die beëdigde geneesheer behoort tot de exclusieve verantwoordelijkheid van de ambtenaar van de burgerlijke stand.

B.2.2.3. De precisering met betrekking tot het betalen van de erelonen van de beëdigde geneesheren, in de wet van 20 juli 1971 ingevoerd bij de voormelde wetswijziging, had tot doel te verhinderen dat gemeenten, via een aangenomen retributiereglement, de erelonen en de daaraan verbonden kosten zouden verhalen op de erfgenamen of legatarissen van de overledene. De parlementaire voorbereiding vermeldt dienaangaande :

« Volgens de vaste rechtspraak van het Ministerie van Binnenlandse Zaken is het verboden deze kosten te verhalen.

Door expliciet te stellen dat de kosten van de honoraria ten laste van het gemeentebestuur vallen wordt vermeden dat sommige besturen hun toevlucht zouden nemen tot een zegelrecht op de afgifte van administratieve stukken » (*Parl. St.*, Kamer, 1996-1997, nr. 1086/2, amendement nr. 1, p. 1).

B.3.1. Het decreet van het Vlaamse Gewest van 16 januari 2004 neemt de basisbeginselen vervat in de wet van 20 juli 1971, waaronder de in B.2.2.2 in herinnering gebrachte vereisten, over.

Het in het geding zijnde artikel 21, § 1, van het decreet van 16 januari 2004 bepaalt dat het ereloon en alle daaraan verbonden kosten van de door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangestelde geneesheer, die de oorzaken van het overlijden van een persoon in het Vlaamse Gewest heeft nagegaan, ten laste vallen van het gemeentebestuur van de gemeente van het Vlaamse Gewest waar de overledene in het bevolkingsregister, het

vreemdelingenregister of wachtregister is ingeschreven. Artikel 22, § 2, van de wet van 20 juli 1971, dat van toepassing is in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, bevat een soortgelijke bepaling, onder voorbehoud dat het een in België overleden persoon beoogt.

Het in het geding zijnde artikel 30 van het decreet van 16 januari 2004 heft evenwel de wet van 20 juli 1971 op, voor wat het Vlaamse Gewest betreft, met uitzondering van de artikelen *15bis*, § 2, tweede lid, *23bis* en 32.

B.3.2. De verwijzende rechter is in essentie van oordeel dat noch artikel 21, § 1, derde lid, van het decreet van 16 januari 2004, noch artikel 22, § 1, derde lid, van de wet van 20 juli 1971 erin voorziet dat een gemeente van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest het ereloon en de onkosten van de door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangestelde geneesheer van een gemeentebestuur van een gemeente van het Vlaamse Gewest kan terugvorderen, aangezien het in de hem voorgelegde gevallen om overlijdens van personen gaat in een ander gewest dan waar zij zijn gedomicilieerd.

B.4.1. Krachtens artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 7°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals vervangen bij de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen, zijn de gewesten met ingang van 1 januari 2002 bevoegd voor de begraafplaatsen en de lijkbezorging. Die bevoegdheid werd aan de gewesten overgedragen vanwege haar samenhang met de gemeentelijke taken.

De voormelde bevoegdheid strekt zich niet uit tot de regels inzake het opmaken van de akte van overlijden, aangezien de regels inzake de burgerlijke stand tot de bevoegdheid van de federale overheid zijn blijven behoren. Zij heeft daarentegen betrekking op de bestuurlijke voorschriften die bij een teraardebestelling of crematie in acht moeten worden genomen. Het komt derhalve de gewesten toe de toestemming tot crematie te regelen. Op grond van de decreten van 27 mei 2004 en 1 juni 2004 betreffende de uitoefening door de Duitstalige Gemeenschap van sommige bevoegdheden van het Waalse Gewest inzake de ondergeschikte besturen beschikt de Duitstalige Gemeenschap over dezelfde bevoegdheid wat haar grondgebied betreft.

B.4.2. De artikelen 5, 39 en 134 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 2 en 19, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en met de artikelen 2, § 1, en 7 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, hebben een exclusieve territoriale bevoegdheidsverdeling tot stand gebracht. Een zodanig stelsel veronderstelt dat het onderwerp van iedere regeling die een gewestwetgever uitvaardigt, moet kunnen worden gelokaliseerd binnen het gebied waarvoor hij bevoegd is, zodat iedere concrete verhouding of situatie slechts door één enkele wetgever wordt geregeld.

B.4.3. Wat de in het geding zijnde regeling betreft, vormt de plaats van de crematie het territoriale aanknopingspunt. Wanneer de crematie op het grondgebied van het Vlaamse Gewest plaatsvindt, komt het de Vlaamse gewestwetgever toe de toestemming tot die crematie te regelen. Tot die regeling behoort met name het aanwijzen van de ambtenaar die bevoegd is om de aanvraag tot toestemming te beoordelen en de toestemming te verlenen. De gewestwetgever vermag, zoals te dezen, de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het overlijden werd vastgesteld aan te wijzen als bevoegd ambtenaar, indien het overlijden in het Vlaamse Gewest heeft plaatsgehad. Tot de regeling van de toestemming tot crematie behoort eveneens het bepalen van de wijze waarop de kosten en erelonen van de door de ambtenaar aangestelde geneesheer worden aangerekend.

Wanneer de gewestwetgever voor overlijdens die buiten het gewest hebben plaatsgehad, zoals te dezen, in een eenvoudige gelijkstelling voorziet van de toestemming tot crematie die door de bevoegde ambtenaar van een ander gewest is verleend, zou hij niet, zonder het evenredigheidsbeginsel te schenden dat inherent is aan elke bevoegdheidsuitoefening, de regeling van de kosten en erelonen van de door die ambtenaar aangestelde geneesheer op een andere wijze kunnen aanrekenen dan het geval is wanneer het overlijden in het Vlaamse Gewest heeft plaatsgehad.

B.4.4. Daaruit volgt dat in de door de verwijzende rechter aangenomen interpretatie van artikel 21, § 1, derde lid, van het decreet van 16 januari 2004 volgens welke het voor een gemeentebestuur van een ander gewest onmogelijk is de door dat bestuur gedragen erelonen en kosten voor een aanvraag tot toestemming voor crematie van een persoon die overleden is in dat gewest, te verhalen op een gemeente van het Vlaamse Gewest, het Vlaamse Gewest het

andere gewest overdreven moeilijk maakt zijn beleid op het vlak van de begraafplaatsen en de lijkbezorging doelmatig te voeren.

Hetzelfde geldt voor artikel 22, § 1, derde lid, van de wet van 20 juli 1971 zoals van toepassing in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

B.5. In die interpretatie dient de prejudiciële vraag bevestigend te worden beantwoord.

B.6. Evenwel belet niets de artikelen 22, § 1, derde lid, van de wet van 20 juli 1971, zoals van toepassing in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en 21, § 1, derde lid, van het decreet van 16 januari 2004 zo te interpreteren dat in geval van een overlijden van een persoon in een ander gewest dan waar hij gedomicilieerd is, het gemeentebestuur van de gemeente waar de overledene in het bevolkingsregister, het vreemdelingenregister of het wachtregister is ingeschreven, het ereloon en de kosten van de aangestelde geneesheer aan de gemeente waar de persoon is overleden, dient te betalen.

In die interpretatie zijn de in het geding zijnde bepalingen in overeenstemming met de bevoegdheidsverdelende regels.

Bovendien bestaat in die interpretatie het in de prejudiciële vraag opgeworpen verschil in behandeling niet, zodat de in het geding zijnde bepalingen niet onbestaanbaar zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.7. In die interpretatie dient de prejudiciële vraag ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- In de interpretatie dat in geval van een overlijden van een persoon in een ander gewest dan waar hij gedomicilieerd is het ereloon en de kosten van de door een ambtenaar van de burgerlijke stand aangestelde beëdigde geneesheer niet ten laste vallen van het gemeentebestuur van de gemeente van het Vlaamse Gewest waar de overledene in het bevolkingsregister, het vreemdelingenregister of het wachtregister is ingeschreven, schenden artikel 21, § 1, derde lid, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en artikel 22, § 1, derde lid, van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, zoals van toepassing in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de gemeenschappen en de gewesten.

- In de interpretatie dat in geval van een overlijden van een persoon in een ander gewest dan waar hij gedomicilieerd is het ereloon en de kosten van de door een ambtenaar van de burgerlijke stand aangestelde beëdigde geneesheer ook ten laste vallen van het gemeentebestuur van de gemeente van het Vlaamse Gewest waar de overledene in het bevolkingsregister, het vreemdelingenregister of het wachtregister is ingeschreven, schenden artikel 21, § 1, derde lid, en 30 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en artikel 22, § 1, derde lid, van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, zoals van toepassing in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, noch de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de gemeenschappen en de gewesten, noch de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 9 februari 2017.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

E. De Groot